

НЕОФАШИЗМ В СУЧАСНІЙ ЄВРОПІ

Актуальність теми дослідження. ХХ ст. ввійшло в історію людства як одне із самих жорстокіших і антигуманних політичних режимів, які привели людство до найбільших проблем, які коли-небудь були. Тільки Перша світова війна забрала 20млн людей, які боролися за те, щоб забезпечити комфорт для власної домівки і захистити своїх рідних. Через декілька років виникає Друга світова війна, яка визнана наймасштабнішою за кількістю жертв в історії людства. Війна- це змагання між людьми, які обмануті невірною ідеологією. Війна-це битва політичних режимів і їх ідеологій, а люди це просто робоча сила, яка використовується для задоволення потреб інших людей, вищих за станом в суспільстві. Західний світ говорить, що найбільше зло розквітає на ґрунті еґоїзму, але ХХ століття доказало, що зло може бути більш фундаментальним ніж вважалось раніше. Одним з таких найнебезпечніших політичних рухів є фашизм. В 50-ті рр. ХХ ст. Карл Фрідріх виділив базові компоненти тоталітаризму, обов'язкові при характеристиці фашизму: єдина ідеологія, монополія партії, терористична таємна поліція, жорстокий контроль інформаційного простору, централізація економіки.

Мета дослідження полягає в тому, щоб дослідити витоки фашизму, як політичного феномену сучасності, і його відображення у світі. Реалізація мети обумовлює вираження таких **завдань**: охарактеризувати основні підходи до аналізу феномена неофашизму в сучасній Європі; визначити співвідношення визначень «фашизм» і «неофашизм» в сучасному середовищі; провести порівняльний аналіз формування фашизму в ХХ ст. і неофашизму в умовах сьогодення. **Об'єктом дослідження** є феномен неофашизму в сучасній Європі. **Предметом дослідження** є витоки цінностей фашизму і неофашизму як політичного виявлення в соціальній дійсності сьогоденного світу.

У основі фашизму лежить расова теорія, за якою керівна роль світі визначена для арійської (німецької!) раси, яка єдина у світі характеризувалася мужністю, високим поняттям честі, вірності батьківщині, організованістю, інтелектом і творчим потенціалом. Висування арійської нації відбувається у історії поступово, завершивши підкоренням Німеччиною півсвіту і становленням її «центром арійської раси – творця». Інші раси, у цій теорії, внаслідок інших расових домішок отримали «негативні» якості і тому вони повинні стояти нижче арійської. Так, за останньої йдуть скандинави та англійці, потім французи і іспанці, потім румуни і італійці, і нижча – слов'яни. З народів Азії обраною расою проголошувалися японці, по них – індійці, потім корейці, нижча китайці і негри. Значно нижчі всіх згаданих – араби і цигани. Євреї у своїй названі Гітлером «недолюдьми», віднесено до нації, «непридатною життя», лише отруйні життя інших рас й у першу чергу, арійської. Відповідно до цю концепцію євреї повинні піддатися цілковитому винищенню. Слов'яни спочатку, шляхом непомірно тяжких робіт, голоду і стерилізації чоловіків би мало бути різко скорочені в чисельності, а залишок перетворений на рабів. На догоду цієї теорії, проголошеного у Німеччині з всіх трибун Третього рейху, було знищено понад 12 мільйонів, представників «нижчих» рас. У що цієї цифри не входять загиблі від рук німців на фронтах. Німецький ж народ Гітлер ділить на великі групи – чистих арійців і нечистих арійських елементів. Відповідно до концепції сподвижника Гітлера Банзе, німецька раса залежно від чистоти крові ділилася за кращу частину, так званий нордичний елемент, потім скандинавський елемент, потім у східно -балтійській. Зниження чистоти раси пояснювалося домішками, насамперед, слов'янської та романської крові. З метою «підвищення» расової «чистоти» було взято на озброєння спеціальну науку – евгеніку, тобто вчення про расову чистоту й засоби її покращення. У його основу було покладено принцип добору, і виведення порід, цебто в основі спеціального антропологічного відбору чоловіків і жінок – «виведення» дітей «чистої» раси. І тому було створено особливу організацію «Лебенсборн» («джерело життя»), де і йшло «виробництво» дітей-арійців. Причому батьки дітей не були одружені, в такий спосіб, у країні було узаконене перелюбство. Мало хто знає про, що своїм вчителем Гітлер вважав Чарльза Дарвіна, вважаючи, що саме принципи дарвінівського відбору люди переносять на людей. Понад те, своєю появою фашизм багато в чому «зобов'язаний» теорії еволюції, теорії відкидання Бога – Творця! Поняття про честь та вірність, на які любили посилалися фашисти, ставилися лише у арійської раси. Щодо до відношення до слов'ян, романців та інших народностей арієць мав права робити все, що заманеться. Убивства, насильство, знущання не вважалися злочинами стосовно нижчих рас. Безпощадність, жорстокість, сліпа віра у фюрера, культ якого мав замінити Бога, готовність будь-якої миті виконати будь-який наказ, до вбивства своїх близьких, навіювалося всім німцям, і особливо,

молоді. «Кожне слово, навіть сказане вдома, має бути відомо фюреру», – з таким гаслом виховували людей спостерігачами один одному, як наслідок сусід доносив на сусіда, товариш по службі на товариша по службі, домогосподарка на домогосподарку тощо. Культ сили, віра у небувалі можливості людського розуму, завойовували серця молоді. Що стосується неофашизму, це поняття, об'єднує сучасні право-радикальні рухи, які у політичному і ідейному відношенні є спадкоємцями фашистських організацій, розпущених після 2-ї світової війни 1939–45рр. Найважливіші відмінності всіх неофашистських політичних течій – войовничий антикомунізм і антирадянщина, крайній націоналізм, расизм (відкритий або як більш-менш прикритий), застосування насильницьких, терористичних методів політичних змагань. Використовуючи модифіковані методи соціальної і націоналістичної демагогії, неофашисти намагаються охопити своїм впливом більшість населення капіталістичних країн (насамперед малих підприємців, середнє чиновництво, деякі прошарки молоді) у результаті розвитку державно-монополістичного капіталізму і загострення його протиріч. У той самий час соціально-політична база й політичні настанови неофашистів за кордоном мають і деякі відмінні риси (наприклад, неофашисти до ФРН, виступаючи у ролі войовничих реваншистів, намагаються взяти за основу переселенців Східної Європи). Рівень впливу неофашистського руху, і неофашистської ідеології залежить від розстановки політичних сил в правлячому таборі, гостроти соціально-політичної кризи у тій чи іншій капіталістичній країні, ефективності і цілеспрямованості протидіючих неофашистам політичних сил. Найбільш масовою неофашистською організацією у розвинених європейських капіталістичних країнах є діюча в Італії партія Італійський соціальний рух – Національні праві сили (отримала цю офіційну назву у 1973р.). У 60 – початку 70-х рр. за Італійський соціальний рух голосувало від 5 до 10% виборців. З іншого боку, в Італії існує понад 10 дрібних неофашистських, зокрема воєнізованих, груп, які підтримують зв'язок з цією партією. Створена у ФРН у 1964р. неофашистська Націонал-демократична партія, котра переживала на початку 1970-х рр. важку кризу, зберегла, проте, певний вплив у деяких районах країни. Діяли європейські неофашистські групи, – диктаторські режими у Європі (в Іспанії, до квітня 1974, до липня 1974 – у Греції). Специфічний різновид неофашистів становили організації американських «ультра» (Суспільство Джона Берча та інші). У деяких країнах Латинська Америка (Чилі, Парагвай) виникали диктаторські режими, які боролися проти прогресивних сил терористичними методами, зближуючи ці режими з фашизмом. Неофашистами створено міжнародні об'єднання типу Європейського соціального руху (так званий Мальмський інтернаціонал), Європейської національної партії, Світового союзу націонал-соціалістів тощо. Неофашистські організації та групи користуються обмеженим впливом. Проте, вони представляють серйозну небезпеку. У обстановці соціальних і розширення політичних потрясінь можуть стати важливою складовою об'єднання реакційних сил. Єдність прибічників демократії та прогресу – необхідна умова успішної боротьби з неофашизмом. Фашизм робить із людини стадну тварину, то любов виявляє у людині неповторну людську індивідуальність, саме вона єдиною гідною силою, яка протистоїть фашизму. Напрошується **висновок:** не гарматами, не боротьбою і агітацією, а любов'ю та тільки любов'ю можна перемогти фашизм! Там, де немає любові, її місце рано чи пізно займе фашизм.

Література

1. Безмянський, Л. *Нацизм без свастики* / Л. Безмянський // *Новий час* .- 1986 .- 36 .- С.25-29.
2. Беліков, С. *бритоголова культура* / С. Беліков // *Літературна Україна* .- 2001 .- 4.-С.25
3. Белоусов Л.С. *Муссоліні: диктатура і демагогія*. - М., *Изд-во «Машинобудування»*. 2003
4. Безсонов Б. *Фашизм: ідеологія і практика*. - М., 2005.
5. Бланк, А.С. *Старий і новий фашизм: Політ.соціал. Нарис* / А. С. Бланк .- М.: *Політвидав*, 1982 .- 256 с.
6. Бланк, А.С. *Неонацизм реваншизм* / А. С. Бланк. М.: *Прогрес*, 1987. -230 С.
7. Бланк А.С. *З історії раннього фашизму: від етимології до законного визначенню* / А. С. Бланк // *Відомості Верховної Ради*. 2002 .- 10 .- С.15 19.
8. Богушевської, А. *Неофашизм в Німеччині: вчора, сьогодні, завтра* / А. Богешевській // *Гудок* .- 2009. 26 червня.
9. Буханов В. *Гітлерівський «новий порядок» у Європі і його крах 1939-1945 рр.* - *Єкатеринбург, Вид-во Уральського університету*, 2004
10. Верховський, А. *Націоналізм і ксенофобія в західному суспільстві* / А. Верховський // *Вільна думка*. 2009 .- 5.-С.27.

11. Винуватець расизм. // Правда.-1984. 15 листопада
12. Випперман Вольфганг Європейський фашизм у порівнянні. 1922-1982 / Пер. з нім. А. І. Федорова. Новосибірськ: Сибірський хронограф, 2000
13. Вилазки неонацистів. // Звістка. 1987. 16 березня
14. Галкін А.А. Роздуми про фашизм / / Соціальні трансформації в Європі ХХ століття. М., 2008
15. Галкін, А.А. Фашизм і неофашизм в Німеччині / А. А. Галкін М.: Наука 2008. 245 с.
16. Генрі, Е. Сучасний фашизм: кому він потрібен / Е. Генрі // Прапор 1985, КН2.- С.212-228.
17. Генрі, Е. Тероризм і неофашизм / Е. Генрі // Світова економіка і міжнародне життя. 1981.- 11.- 107-116.
18. Гершкович, І. Віртуальний фашизм / І. Гершкович // Новий час.- 2008.- 25. С.26-38.
19. Головін, П. Коричнева тінь минулого / П. Головін // Авіація і космонавтика.- 1984.- 7.- С. 10-11.
20. Грачов, А. Хайдельрїзація Європи / А. Грачов // Новий час.- 2000.- 6.- С.25-27.
21. Гришин, П. Скінхеди нерпосто голять голови. Тепер вони депутати: [Ультрарправі організації в Німеччині] / П. Гришин // Эхо планети.- 2004 - 40. С.18-20.
22. Дамье В.В. Тоталітарні тенденції в ХХ столітті // Світ у ХХ столітті. М.: Наука, 2009.